

Nokta (.)

1. Cümlenin sonuna konur: *Türk Dil Kurumu, 1932 yılında kurulmuştur.*
2. Bazı kısaltmaların sonuna konur: *Alb.* (albay), *Dr.* (doktor), *Yrd. Doç.* (yardımcı doçent), *Prof.* (profesör), *Cad.* (cadde), *Sok.* (sokak), *s.* (sayfa), *sf.* (sıfat), *vb.* (ve benzeri), *Alm.* (Almanca), *Ar.* (Arapça), *İng.* (İngilizce)
3. Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur: *3. (üçüncü), 15. (on beşinci); II. Mehmet, XIV. Louis, XV. yüzyıl; 2. Cadde, 20. Sokak*
4. Arka arkaya sıralandıkları için virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncu rakamdan sonra nokta konur: *3, 4 ve 7. maddeler; XII – XIV. yüzyıllar arasında*
5. Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur:
I. 1. A. a.
II. 2. B. b.
6. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur: *29.5.1453, 29.X.1923 vb.*
UYARI: Tarihlerde ay adları yazıyla da yazılabilir. Bu durumda ay adlarından önce ve sonra nokta kullanılmaz:
29 Mayıs 1453, 29 Ekim 1923 vb.
7. Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur:
Tren 09.15'te kalktı.
Toplantı 13.00'te başladı.
Tören 17.30'da, hükümet daireleri kapandıktan yarım saat sonra başlayacaktır.
8. Kitap, dergi vb.nin künyelerinin (bibliyografik künyelerin) sonuna konur:
Agâh Sırrı Levend, Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri, TDK Yayınları, Ankara, 1960.
9. Sayıların okunmasını kolaylaştırmak için dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur: *1.000, 326.197, 49.750.812 vb.*
10. Genel Ağ adreslerinde kullanılır:
http://tdk.org.tr
https://google.com.tr
https://facebook.com
11. Matematikte çarpma işareti yerine kullanılır: *4.5=20, 12.6=72 vb.*

Virgül (,)

1. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur:
Fırtınadan, soğuktan, karanlıktan ve biraz da korkudan sonra bu sıcak, aydınlık ve sevimli odanın havasında erir gibi oldum.
Sessiz dereler, solgun ağaçlar, sarı güller
Dillenmiş ağızlarda tutuk dilli gönüller
Zindana atılan mahkûmlar gibi titreyerek, haykırarak geri geri kaçmaya uğraşıyorduk.
Köyde kim çaresiz kalırsa, kimin işi bozulursa İstanbul yolunu tutar.
2. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur:
Umduk, bekledik, düşündük.
3. Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur:
Saniye Hanımefendi, merdivenlerde oğlunun ayak seslerini duyar duymaz, hasretlisini karşılamaya atılan bir genç kadın gibi koltuğundan fırlamış ve ona kapıyı kendi eliyle açmaya gelmişti.
4. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna virgül veya kısa çizgi konur:
Zemin bu kadar koyu bir kırmızıya dönüşünce ,bir an için de olsa, belirginliğini yitiriverdi sivilceleri.
Efendiler, müsaade buyurursanız, size bir sual sorayım.
5. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur:
Akşam, yine akşam, yine akşam,
Göllerde bu dem bir kamış olsam!
6. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur:
Adana'ya yarın gideceğim, dedi.
Aç karnına yola çıkmakla hiç de iyi etmiyorsun, dedi.
7. Konuşma çizgisinden sonraki alıntı cümlesinin bitimine konur:
– Bu akşam Datça'ya gidiyor musunuz, diye sordu.
8. Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur:
Bahçe kapısını açtı. Sermet Bey'e,
– Bu anahtar köşkü de açar, dedi.

9. Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren *hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette* gibi kelimelerden sonra konur:

Peki, gideriz.

Olur, ben de size katılırım.

Hayhay, memnun oluruz.

Haydi, geç kalıyoruz.

10. Bir kelimenin kendisinden sonra gelen kelime veya kelime gruplarıyla yapı ve anlam bakımından bağlantısı olmadığını göstermek ve anlam karışıklığını önlemek için kullanılır:

Bu gece, eğlenceleri içlerine sinmedi.

11. Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur:

Efendiler, bilirsiniz ki hayat demek, mücadele, müsademe demektir.

Sayın Başkan,

Değerli Arkadaşım,

12. Sayıların yazılışında kesirleri ayırmak için kullanılır:

38,6 (otuz sekiz tam, onda altı)

13. Metin içinde art arda gelen zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra konur:

Ancak yemekte bir karara varıp, arkadaşına dikkatli dikkatli bakarak konuştu.

UYARI: Metin içinde zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra virgül konmaz:

Cumaları bahçede buluştukça kıza kendisinin adi bir mektep talebesi olmadığını anlatmaya çalışıyordu.

14. Özne olarak kullanıldıklarında *bu, şu, o* zamirlerinden sonra konur:

Bu, benim gibi yazarlar için hiç kolay olmaz.

O, eski defterleri çoktan kapatmış, Osmanlıya kucağını açmıştı.

15. Kitap, dergi vb.nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra konur:

Falih Rıfki ATAY, *Tuna Kıyıları*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1938.

ERGİN, Muharrem, *Dede Korkut Kitabı*, Ankara, 1958.

UYARI: Metin içinde *ve, veya, yahut, ya ... ya* bağlaçlarından önce de sonra da virgül konmaz:

Ya şevk içinde harap ol ya aşk içinde gönül

Ya lale açmalıdır göğsümüzde yahut gül!

UYARI: Tekrarlı bağlaçlardan önce ve sonra virgül konmaz:

Hem gider hem ağlar.

Gerek nesirde gerek nazımda yeni bir söyleyişe ulaşılmıştır.

Ne kız verir ne dünürü küstürür.

UYARI: Cümlede pekiştirme ve bağlama görevinde kullanılan *da / de* bağlacından sonra virgül konmaz:

İmlamız lisanımız düzelince, lisanımız da kafamız düzelince düzelecek çünkü o da ancak onlar kadar bozuktur, fazla değil!

UYARI: Metin içinde *-ınca / -ince* anlamıyla zarf-fiil görevinde kullanılan *mı / mi* ekinden sonra virgül konmaz:

Ben aç yattım mı kötü kötü rüyalar görürüm nedense.

UYARI: Şart ekinden sonra virgül konmaz:

Tenha köşelerde ağız ağıza konuşurken yanlarına biri gelecek olursa hemen susuyorlardı.

Noktalı Virgül (;)

1. Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur:

Erkek çocuklara Doğan, Tuğrul, Aslan, Orhan; kız çocuklara ise İnci, Çiçek, Gönül, Yonca adları verilir.

Türkiye, İngiltere, Azerbaycan; Ankara, Londra, Bakü.

2. Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur:

Sevinçten, heyecandan içim içime sığmıyor; bağırarak, kahkahalar atmak, ağlamak istiyorum.

At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır.

Kel ölür, sırma saçlı olur; kör ölür, badem gözülü olur.

3. İki den fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde öznenin sonra noktalı virgül konabilir:

Yeni usul şiirimiz; zevksiz, köksüz, acemice görünüyordu.

4. Ögeleri arasında anlam karışıklığını önlemek için kullanılır:

Murat; Hasan, Ali ve Osman'dan daha çalışkanmış.

Elma; armut, muz ve üzümünden yararlıdır.

İki Nokta (:)

1. Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlenin sonuna konur:

Millî Edebiyat akımının temsilcilerinden bir kısmını sıralayalım: Ömer Seyfettin, Halide Edip Adivar, Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul, Ali Canip Yöntem.

2. Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlenin sonuna konur:

Bu kararın istinat ettiği en kuvvetli muhakeme ve mantık şu idi: Esas, Türk milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır.

Kendimi takdim edeyim: Meclis kâtiplerindenim.

Demokrasinin tek kaynağı vardır: O da özgürlüktür.

3. Ses bilgisinde uzun ünlüyü göstermek için kullanılır:

a:ile, ka:til, usu:le, i:cat.

4. Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra konur:

Bilge Kağan:

Türklerim, işitin!

Üstten gök çökmedikçe,

Alttan yer delinmedikçe

Ülkenizi, törenizi kim bozabilir sizin?

Koro:

Göğe erer başımız

Başınla senin!

Bilge Kağan:

Ulusum birleşip yücelsin diye

Gece uyumadım, gündüz oturmadım.

Türklerim Bilge Kağan der bana.

Ben her şeyi onlar için bildim.

Nöbeteyim!

5. Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur:

– Buğdayla arpadan başka ne biter bu topraklarda?

Ziraatçı sayar:

– Yulaf, pancar, zerzevat, tütün...

6. Genel Ağ adreslerinde kullanılır:

http://tdk.org.tr

https://google.com.tr

https://facebook.com

7. Matematikte bölme işareti olarak kullanılır:

56:8=7, 100:2=50

Üç Nokta (...)

1. Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur:

Şu bahar yağmurları bir gelse...

Birdenbire karşımıza çıkıveren yeşillik denizi...

2. Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açıkça yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine konur:

Kılavuzu karga olanın burnu b...tan çıkmaz.

Şu ... adamı görmesem iyi olacak.

3. Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur:

... derken şehrin öte başından boğuk boğuk sesler gelmeye başladı...

4. Sözü bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur:

Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz!

5. Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur:

Gölgeler yaklaştılar. Bir adım kalınca onu kıyafetinden tanıdılar:

— Koca Ali... Koca Ali, be!..

UYARI: Ünlem ve soru işaretinden sonra üç nokta yerine iki nokta konulması yeterlidir:

Gök ekini biçer gibi!.. Başaklar daha dolmadan.

Nasıl da akşam oldu?.. Nasıl da yavrucaklar sustu?.. Nasıl da serçecikler yuvalarına sığındı?..

6. Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda kullanılır:

— Yabancı yok!

— Kimsin?

— Kadir...

— Hangi Kadir?

— ...

— Sen misin, Kadir usta?

— Benim!..

— Ne arıyorsun bu vakit buralarda?

— Hiç...

— Suya çekicini mi düşürdün yoksa!..

— !..

UYARI: Üç nokta yerine iki veya daha çok nokta kullanılmaz.

Soru İşareti (?)

1. Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur:

Ne zaman tükenecek bu yollar, arabacı?

Atatürk bana sordu:

— *Yeni yazıyı tatbik etmek için ne düşündünüz?*

2. Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur:

Gümrükteki memur başını kaldırdı:

— *Adınız?*

3. Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır:

Yunus Emre (1240 ?-1320)

1496 (?) yılında doğan Fuzuli...

Ankara'dan Antalya'ya arabayla üç saatte (?) gitmiş.

UYARI: *mi / mi* ekini alan yan cümle temel cümlelerin zarf tümleci olduğunda cümlelerin sonuna soru işareti konmaz:

Akşam oldu mu sürüler döner.

Hava karardı mı eve gideriz.

Bahar gelip de nehir çağıl çağıl kabarmaya başlamaz mı içimi geri kalmış bir saat huzursuzluğu kaplardı.

UYARI: Soru ifadesi taşıyan sıralı ve bağlı cümlelerde soru işareti en sona konur:

Çok yakından mı bu sesler, çok uzaklardan mı?

Üsküdar'dan mı, Hisar'dan mı, Kavaklardan mı?

Uzun Çizgi (—)

1. Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır. Buna **konuşma çizgisi** de denir.

Frankfurt'a gelene herkesin sorduğu şunlardır:

— *Eski şehri gezdin mi?*

— *Goethe'nin evini gezdin mi?*

2. Oyunlarda uzun çizgi konuşanın adından sonra da konabilir:

Sıtkı Bey — Kaleyi kurtarmak için daha güzel bir çare var. Gerçekten ölecek adam ister.

İslam Bey — Ben daha ölmedim.

UYARI: Konuşmalar tırnak içinde verildiğinde uzun çizgi kullanılmaz.

Arabamız tutarken Erciyes'in yolunu:

"Hancı dedim, bildin mi Maraşlı Şeyhoğlu'nu?"

Ünlem İşareti (!)

1. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur:

Hava ne kadar da sıcak!

Aşk olsun!

Ne kadar akıllı adamlar var! Vah vah!

Ne mutlu Türk'üm diyene!

2. Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur:

Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!

Ak tolgalı beylerbeyi haykırdı: İlerle!

Dur, yolcu! Bilmeden gelip bastığın

Bu toprak bir devrin battığı yerdir.

UYARI: Ünlem işareti, seslenme ve hitap sözlerinden hemen sonra konulabileceği gibi cümlelerin sonuna da konabilir:

Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken

Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz!

3. Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayrıç içinde ünlem işareti kullanılır:

İsteseymiş bir günde bitirmiş (!) ama ne yazık ki vakti yokmuş (!).

Tek Tırnak İşareti (' ')

Tırnak içinde verilen cümlelerin içinde yeniden tırnağa alınması gereken bir sözü belirtmek için kullanılır:

Edebiyat öğretmeni "Şiirler içinde 'Han Duvarları' gibisi var mı?" dedi ve Faruk Nafiz'in bu güzel şiirini okumaya başladı.

"Atatürk henüz 'Gazi Mustafa Kemal Paşa' idi. Benden ona dair bir kitap için ön söz istemişlerdi."

Denden İşareti (")

Bir yazıdaki maddelerin sıralanmasında veya bir çizelgede alt alta gelen aynı sözlerin, söz gruplarının ve sayıların tekrar yazılmasını önlemek için kullanılır:

a. *Etken* *fiil*

b. *Edilgen* "

c. *Dönüşlü* "

ç. *İşteş* "

Kısa Çizgi (-)

1. Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur:

2. Cümle içinde ara sözlere veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlere veya ara cümlelerin başına ve sonuna virgül veya kısa çizgi konur, bitişik yazılır:

Küçük bir sürü -dört inekle birkaç koyun- köye giren geniş yolun ağzında durmuştu.

Efendiler, müsaade buyurursanız, size bir sual sorayım.

3. Kelimelerin kökleri, gövdeleri ve eklerini birbirinden ayırmak için kullanılır:

al-ış, dur-ak, gör-gü-süz-lük vb.

4. Fiil kök ve gövdelerini göstermek için kullanılır:

al-, dur-, gör-, ver-; başar-, kana-, okut-, taşıla

5. İsim yapım eklerinin başına, fiil yapım eklerinin başına ve sonuna konur:

-ak, -den, -ış, -lık; -ımsa-; -la-; -tır-

6. Heceleri göstermek için kullanılır:

a-raş-tır-ma,

bi-le-zik,

du-ruş-ma,

ku-yum-cu-luk,

prog-ram,

ya-zar-lık

7. Arasında ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kullanılır:

Aydın-İzmir yolu, Türk-Alman ilişkileri, Ural-Altay dil grubu, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, 09.30-10.30, Beşiktaş-Fenerbahçe karşılaşması, Manas Destanı'nda soy-dil-din üçgeni, 1914-1918 Birinci Dünya Savaşı, Türkçe-Fransızca Sözlük

UYARI: Cümle içinde sayı adlarının yinelenmesinde araya kısa çizgi konmaz:

On on beş yıl.

Üç beş kişi geldi.

8. Matematikte çıkarma işareti olarak kullanılır:

50-20=30

9. Sıfırdan küçük değerleri göstermek için kullanılır: -2 °C

Eğik Çizgi (/)

1. Dizeler yan yana yazıldığında aralarına konur:

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak / Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak / O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak / O benimdir, o benim milletimindir ancak.

2. Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına ve semt ile şehir arasına konur:

Altay Sokağı No.: 21/6 Kurtuluş / ANKARA

UYARI: Ülke adı yazılacağına ise:

Atatürk Bulvarı No.: 217

06680 Kavaklıdere / Ankara

TÜRKİYE

3. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur: *18/11/1969, 15/IX/1994 vb.*

4. Dil bilgisinde eklerin farklı biçimlerini göstermek için kullanılır:

-a /-e, -an /-en, -lık /-lik, -madan /-meden

5. Genel Ağ adreslerinde kullanılır: *http://tdk.gov.tr*

6. Matematikte bölme işareti olarak kullanılır: *70/2=35*

7. Fizik, matematik vb. alanlarda birimler arası orantıları gösterirken eğik çizgi araya boşluk konulmadan kullanılır: *g/sn (gram/saniye)*

Köşeli Ayraç ([])

1. Ayraç içinde ayraç kullanılması gereken durumlarda yay ayraçtan önce köşeli ayraç kullanılır:

Halikarnas Balıkçısı [Cevat Şakir Kabaağaçlı (1886-1973)] Bodrum'da bulunmuştur.

2. Metin aktarmalarında, çevirilerde, alıntılarda çalışmayı yapanın eklediği sözler için kullanılır:

"Eldem, Osmanlıda en önemli fark[ın], mezar taşının şeklinde ortaya çık[tığını] söyledikten sonra..."

3. Kaynak olarak verilen kitap veya makalelerin künyelerine ilişkin bazı ayrıntıları göstermek için kullanılır:

Reşat Nuri [Güntekin], Çalıküşu, Dersaadet, 1922.

Server Bedi [Peyami Safa]

Ters Eğik Çizgi (\)

Bilişim uygulamalarında (yani bilgisayarda) art arda gelen dizinleri birbirinden ayırt etmek için kullanılır:

C:\Belgelerim\Türk İşaret Dili\Kitapçık.indd

Tırnak İşareti (“ ”)

1. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır:

Türk Dil Kurumu binasının yan cephesinde Atatürk'ün “Türk dili, Türk milletinin kalbidir, zihnidir.” sözü yazılıdır.

Bakınız, şair vatani ne güzel tarif ediyor: “Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır. Toprak eğer uğrunda ölen varsa vatandır.”

UYARI: Tırnak içindeki alıntının sonunda bulunan işaret (nokta, soru işareti, ünlem işareti vb.) tırnak içinde kalır:

“İzmir üzerine dünyada bir şehir daha yoktur!” diyorlar.

2. Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır:

Yeni bir “barış taarruzu” başladı.

3. Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır:

Bugün öğrenciler “Kendi Gök Kubbemiz” adlı şiiri incelediler.

“Yazım Kuralları” bölümünde bazı uyarılara yer verilmiştir.

UYARI: Cümle içerisinde özel olarak belirtilmek istenen sözler, kitap ve dergi adları ve başlıkları tırnak içine alınmadan eğik yazıyla dizilerek de gösterilebilir:

Höyük sözü Anadolu'da *tepe* olarak geçer.

Cahit Sıtkı'nın *Şairin Ölümü* şiirini Yahya Kemal çok sevmişti.

UYARI: Tırnak içine alınan sözlerden sonra gelen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanılmaz:

Elif Şafak'ın “Bit Palas”ını okudunuz mu?

4. Bilimsel çalışmalarda künye verilirken makale adları tırnak içinde yazılır.

Ali Berat Alptekin, “Azerbaycan ve Türkiye’de Tanınan Ortak Aşıklar”, Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi, Sayı 7, Ankara 1999, s.33.

Yay Ayraç ()

1. Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır. Yay ayraç içinde bulunan ve yargı bildiren anlatımların sonuna uygun noktalama işareti konur:

Anadolu kentlerini, köylerini (Köy sözünü de çekinerek yazıyorum.) gezsek bile görmek için değil, kendimizi göstermek için geziyoruz.

2. Özel veya cins isme ait ek, ayraçtan önce yazılır:

Yunus Emre'nin (1240?-1320)...

İmek fiilinin (ek fiil) geniş zamanı şahıs ekleriyle çekilir.

3. Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için kullanılır:

İhtiyar – (Yavaş yavaş Kaymakam'a yaklaşıyor.) Ne oluyor beyefendi? Allah rızası için bana da anlatın...

4. Alıntıların aktarıldığı eseri, yazarı veya künye bilgilerini göstermek için kullanılır:

Bu vatan ya senindir ya kimsenin. (Ahmet Hikmet Müftüoğlu)

Bir isim kökü, gerektiğinde çeşitli eklerle fiil kökü durumuna getirilebilir (Zülfikar 1991: 45).

5. Alıntılarda, alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konulan üç nokta, yay ayraç içine alınabilir.

6. Bir söze alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırmak için kullanılan ünlem işareti yay ayraç içine alınır:

Adam, akıllı (!) olduğunu söylüyor.

7. Bir bilginin şüpheyile karşılandığını veya kesin olmadığını göstermek için kullanılan soru işareti yay ayraç içine alınır:

1496 (?) yılında doğan Fuzuli...

8. Bir yazının maddelerini gösteren sayı ve harflerden sonra kapama ayraç konur:

I) 1) A) a)
II) 2) B) b)

Kesme İşareti (')

1. Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır: *Kurtuluş Savaşı'nı, Atatürk'üm, Türkiye'mizin, Fatih Sultan Mehmet'e, Muhibbi'nin, Gül Baba'ya, Sultan Ana'nın, Mehmet Emin Yurdakul'dan, Kâzım Karabekir'i, Yunus Emre'yi, Ziya Gökalp'tan, Refik Halit Karay'mış, Namık Kemal'se, Şinasi'yle, Alman'sınız, Kırgız'ım, Osmanlı Devleti'ndeki, Cebail'den, Çanakkale Boğazı'nın, Samanyolu'nda, Said Halim Paşa Yalısı'ndan, Resmî Gazete'de, Millî Eğitim Temel Kanunu'na, Telif Hakkı Yayın ve Satış Yönetmeliği'ni, Eski Çağ'ın, Yükselme Dönemi'nin, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'na*

UYARI: Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyiş söz konusu olduğu zaman ekten önce kesme işareti kullanılır: *Hisar'dan, Boğaz'dan*

UYARI: Belli bir kanun, tüzük, yönetmelik kastedildiğinde büyük harfle yazılan kanun, tüzük, yönetmelik sözlerinin ek alması durumunda kesme işareti kullanılır:

Bu Kanun'un 17. maddesinin c bendi... Yukarıda adı geçen Yönetmelik'in 2'nci maddesine göre...

UYARI: Özel adlar için yay ayrıç içinde bir açıklama yapıldığında kesme işareti yay ayrıçtan önce kullanılır:

Yunus Emre'nin (1240?-1320), Yakup Kadri'nin (Karaosmanoğlu)

UYARI: Ek getirildiğinde Avrupa Birliği kesme işareti ile kullanılır:

Avrupa Birliği'ne üye ülkeler...

UYARI: Sonunda 3. teklik kişi iyelik eki olan özel ada, bu ek dışında başka bir iyelik eki getirildiğinde kesme işareti konmaz:

Boğaz Köprüsü, Boğaz Köprümüzün güzelliği Amik Ovası, Amik Ovamızın bitki örtüsü, Kuşadası, Kuşadamızdaki liman

UYARI: Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturma ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz:

Türkiye Büyük Millet Meclisine, Türk Dil Kurumundan, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına Mavi Köşe Bakkaliesinden

UYARI: *Başbakanlık, Rektörlük* vb. sözler ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde *Başbakanlığa, Rektörlüğe* biçimlerde yazılır.

UYARI: Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz:

Türklük, Türkleşmek, Türkçü, Türkçülük, Türkçe, Müslümanlık, Hristiyanlık, Avrupalı, Avrupalılaştırmak, Aydın, Konyalı, Bursalı, Ahmetler, Mehmetler, Yakup Kadri, Türklerin, Türklüğün, Türkleşmekte, Türkçenin,

UYARI: Sonunda *p, ç, t, k* ünsüzlerinden biri bulunan *Ahmet, Çelik, Halit, Şahap; Bosna-Hersek; Kerkük, Sinop* gibi özel adlara ünlüyle başlayan ek getirildiğinde kesme işareti rağmen *Ahmedi, Halidi, Şahabı; Bosna-Herseği; Kerküğü, Sinobu* biçiminde son ses yumuşatılarak söylenir.

UYARI: Özel adlar yerine kullanılan "o" zamiri cümle içinde büyük harfle yazılmaz ve kendisinden sonra gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.

2. Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur: *Nihat Bey'e, Ayşe Hanım'dan, Mahmut Efendi'ye, Enver Paşa'ya*

3. Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur:

TBMM'nin, TDK'nin, BM'de, ABD'de, TV'ye

4. Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur: *1985'te, 8'inci madde, 2'nci kat; 7,65'lik*

5. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur:

Başvurular 17 Aralık'a kadar sürecektir.

6. Seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek için kullanılır:

Bir ok attım karlı dağın ardına

Düştü m'ola sevdiğimin yurduna

Güzelliğin on par'etmez

Bu bendeki aşk olmasa

7. Bir ek veya harften sonra gelen ekleri ayırmak için konur: *a'dan z'ye kadar, Türkçede -lık'la yapılmış sözler.*

8. Bazı sözcüklerde anlam karışıklığını önlemek için kullanılır:

Osmanlılarda kadı'nın önemli bir yeri vardır.

Pencereden kar'ı seyrediyorum.

Bilgi'nin en kıymetlisi burada bulunur.